TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2011. gada 20. oktobrī*

Lieta C-396/09

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Tribunale di Bari* (Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2009. gada 6. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2009. gada 13. oktobrī, tiesvedībā

***Interedil Srl***, kas atrodas likvidācijas procesā,

pret

***Fallimento Interedil Srl***,

***Intesa Gestione Crediti SpA***.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ticano [*A. Tizzano*], tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*] un M. Bergere [*M. Berger*] (referente),

* Tiesvedības valoda — itāļu.

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre A. Impellicēri [*A. Impellizzeri*], *administratore*,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 13. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Interedil Srl*, kas atrodas likvidācijas procesā, vārdā — P. Trojaniello [*P. Troianiello*], *avvocato*,

— *Fallimento Interedil Srl* vārdā — Dž. Labanka [*G. Labanca*], *avvocato*,

— *Intesa Gestione Crediti SpA* vārdā — Dž. Kostantino [*G. Costantino*], *avvocato*,

— Eiropas Komisijas vārdā — N. Bambara [*N. Bambara*] un S. Petrova [*S. Petrova*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2011. gada 10. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām [procesu] (OV L 160, 1. lpp.; turpmāk tekstā — "regula") 3. panta interpretāciju.

2 Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību, kurā *Interedil Srl*, kas atrodas likvidācijas procesā (turpmāk tekstā — "*Interedil*"), vēršas pret *Fallimento Interedil Srl* un *Intesa Gestione Crediti SpA*. (turpmāk tekstā — "*Intesa*"), kuras tiesību pārņēmēja ir *Italfondario SpA*., saistībā ar *Intesa* par *Interedil* celto prasību atzīt par maksātnespējīgu.

### Atbilstošās tiesību normas

*Savienības tiesību normas*

3 Regula ir tikusi pieņemta, pamatojoties it īpaši uz EKL 61. panta c) punktu un 67. panta 1. punktu.

4 Regulas 2. pantā, kas ir veltīts definīcijām, ir noteikts:

"Šajā regulā:

a) "maksātnespējas procedūras [process]" ir kolektīvas procedūras, kas minētas 1. panta 1. punktā. Šīs procedūras ir uzskaitītas A pielikumā;

[..]

h) "uzņēmums" ir visas darbību vietas, kur parādnieks veic pastāvīgu saimniecisko darbību ar personālu un precēm."

5 Regulas A pielikumā iekļautajā sarakstā saistībā ar Itāliju tostarp ir minēts "fallimento" process.

6 Regulas 3. pantā, kurš ir veltīts starptautiskajai piekritībai, ir paredzēts:

"1. Tās dalībvalsts tiesas, kuras teritorijā atrodas parādnieka galveno interešu centrs, piekritībā ir sākt maksātnespējas procedūras [procesu]. Sabiedrības vai juridiskas personas gadījumā juridisko adresi uzskata par galveno interešu centru, ja nav pierādījumu pretējam.

2. Ja parādnieka galveno interešu centrs atrodas kādas dalībvalsts teritorijā, citas dalībvalsts tiesu piekritībā ir sākt maksātnespējas procedūras [procesu] pret parādnieku tikai, ja šīs citas dalībvalsts teritorijā parādniekam pieder uzņēmums. Šīs procedūras attiecas tikai uz tiem parādnieka aktīviem, kas atrodas pēdējā minētā dalībvalstī.

[..]"

7 Regulas preambulas 13. apsvērumā ir norādīts, ka ""galveno interešu centrs" ir vieta, kur parādnieks regulāri pārvalda savas intereses un tādēļ ir pieejams trešajām personām".

*Valsts tiesības*

8 Itālijas Civilprocesa kodeksa (*codice di procedura civile*) 382. pantā attiecībā uz *Corte suprema di cassazione* [Augstākās kasācijas tiesas] jautājumu par piekritību risināšanu ir noteikts:

"Tiesa, lemjot par piekritību, spriež par šo jautājumu, attiecīgajā gadījumā nosakot tiesu, kurai ir piekritība [..]."

9 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nolēmums, ko *Corte suprema di cassazione* ir sniegusi, pamatojoties uz šo tiesību normu, tiesai, kura izskata lietu pēc būtības, ir galīgs un saistošs.

**Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi**

10 *Interedil* tika dibināta atbilstoši Itālijas tiesībās paredzētajai "società a responsabilità limitata" juridiskajai formai, un tās juridiskā adrese bija noteikta Monopolī [*Monopoli*] (Itālija). 2001. gada 18. jūlijā tās juridiskā adrese tika pārcelta uz Londonu (Apvienotā Karaliste). Šajā pašā datumā tā tika svītrota no Itālijas Uzņēmumu reģistra. Pēc juridiskās adreses pārcelšanas *Interedil* tika reģistrēta Apvienotās Karalistes sabiedrību reģistrā ar piezīmi "FC" ("Foreign Company", ārvalsts sabiedrība).

11 Atbilstoši lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu norādītajiem *Interedil* paziņojumiem šī sabiedrība vienlaikus ar tās juridiskās adreses pārcelšanu veica darījumus, kuru rezultātā to iegādājās Lielbritānijas grupa *Canopus*, kā arī tika pārrunāti un slēgti līgumi par uzņēmumu nodošanu. *Interedil* norāda, ka dažus mēnešus pēc tās juridiskās adreses pārcelšanas tai Tarentā [*Tarente*] (Itālija) piederošais nekustamais īpašums kā daļas no pārņemtā uzņēmuma tika nodots *Windowmist Limited*. *Interedil* tāpat norādīja, ka 2002. gada 22. jūlijā tā tika svītrota no Apvienotās Karalistes sabiedrību reģistra.

12 2003. gada 28. oktobrī *Intesa* lūdza *Tribunale di Bari* sākt maksātnespējas procesu ("fallimento") attiecībā uz *Interedil*.

13 *Interedil* apstrīdēja šīs pēdējās minētās tiesas piekritību, pamatojoties uz to, ka, ņemot vērā tās juridiskās adreses pārcelšanu uz Apvienoto Karalisti, piekritība sākt maksātnespējas procesu esot vienīgi šīs pēdējās minētās valsts tiesām. 2003. gada 13. decembrī *Interedil* lūdza Itālijas *Corte suprema di cassazione* pieņemt lēmumu par piekritību, neaplūkojot lietu pēc būtības.

14 2004. gada 24. maijā, nesagaidot *Corte suprema di cassazione* nolēmumu, *Tribunale di Bari*, uzskatot, ka iebildums par Itālijas tiesu piekritības neesamību ir acīmredzami nepamatots un ka attiecīgā uzņēmuma maksātnespēja ir pierādīta, atzina *Interedil* par maksātnespējīgu.

15 2004. gada 18. jūnijā *Interedil* šo spriedumu par maksātnespējas atzīšanu pārsūdzēja iesniedzējtiesā.

16 Ar 2005. gada 20. maija rīkojumu *Corte suprema di cassazione* izlēma tai nodoto piekritības jautājumu, neaplūkojot lietu pēc būtības, un atzina Itālijas tiesu piekritību. Tā uzskatīja, ka regulas 3. panta 1. punkta otrajā teikumā paredzētā prezumpcija, saskaņā ar kuru juridisko adresi uzskata par galveno interešu centru, var tikt atspēkota, ņemot vērā dažādus apstākļus, proti, *Interedil* piederošo nekustamo īpašumu atrašanos Itālijā, līgumu par divu viesnīcu kompleksu nomu un līgumu ar kredītiestādi, kā arī nepaziņošanu Bari Uzņēmumu reģistram par juridiskās adreses pārcelšanu.

17 Apšaubot šo *Corte suprema di cassazione* vērtējumu, ņemot vērā kritērijus, ko Tiesa ir noteikusi savā 2006. gada 2. maija spriedumā lietā C-341/04 *Eurofood IFSC* (Krājums, I-3813. lpp.), *Tribunale di Bari* nolēma apturēt pamata tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai regulas [..] 3. panta 1. punktā paredzētais jēdziens "parādnieka galveno interešu centrs" ir jāinterpretē saskaņā ar Kopienu tiesībām vai valsts tiesībām, un, ja tiek atzīts, ka tas ir jāinterpretē saskaņā ar Kopienu tiesībām, no kā definējams šis

jēdziens un kuri noteicošie faktori vai elementi ir jāņem vērā, nosakot "galveno interešu centru"?

2) Vai regulas [..] 3. panta 1. punktā paredzēto pieņēmumu, saskaņā ar kuru "sabiedrības [..] gadījumā juridisko adresi uzskata par galveno interešu centru, ja nav pierādījumu pretējam", var atspēkot ar konstatējumu, ka sabiedrība savu faktisko darbību faktiski veic valstī, kas nav tā pati valsts, kurā ir reģistrēta tās juridiskā adrese, vai arī pieņēmuma atspēkojumam ir jākonstatē, ka sabiedrība nav veikusi nekādu uzņēmējdarbību valstī, kurā ir tās juridiskā adrese?

3) Vai tas, ka sabiedrībai kādā dalībvalstī, kas nav tā valsts, kurā ir reģistrēta tās juridiskā adrese, pieder nekustamais īpašums, kā arī tas, ka parādā esošajai sabiedrībai ar citu sabiedrību ir noslēgts līgums par divu viesnīcu kompleksu nomu un līgums ar kredītiestādi, ir pietiekoši apsvērumi, lai uzskatītu par atspēkotu regulas [..] 3. pantā paredzēto pieņēmumu par to, ka sabiedrības "juridiskās adreses" atrašanās vieta ir uzskatāma par tās galveno interešu centru, un vai ar šādiem apstākļiem pietiek, lai uzskatītu, ka sabiedrībai attiecīgajā valstī pieder "uzņēmums" regulas [..] 3. panta 2. punkta izpratnē?

4) Gadījumā, ja *Corte* [*suprema*] *di cassazione* rīkojumā [..] ieņemtā nostāja par piekritību ir balstīta uz tādu regulas [..] 3. panta interpretāciju, kas atšķiras no Tiesas interpretācijas, vai ar Itālijas Civilprocesa kodeksa 382. pantu, saskaņā ar kuru *Corte* [*suprema*] *di cassazione* nolēmumiem par piekritību ir galīgs un saistošs raksturs, tiek kavēta minētās Kopienu tiesību normas piemērošana atbilstoši Eiropas Kopienu Tiesas interpretācijai?"

**Par prejudiciālajiem jautājumiem**

*Par Tiesas kompetenci*

18 Eiropas Komisija izsaka šaubas par Tiesas kompetenci atbildēt uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Tā norāda, ka minētais lūgums esot ticis izteikts 2009. gada 6. jūlija rīkojuma formā, kas Tiesā saņemts 2009. gada 13. oktobrī. Saskaņā ar šajā pēdējā minētajā datumā spēkā esošo EKL 68. panta 1. punktu Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par tādu tiesību aktu interpretāciju, ko Kopienas iestādes pieņēmušas, pamatojoties uz EKL IV sadaļu, varot vērsties tikai valsts tiesas, kuru nolēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību sistēmu nevar pārsūdzēt. Komisija uzskata, ka, kamēr regula ir pieņemta, pamatojoties uz EKL 61. panta c) punktu un 67. panta 1. punktu, kas ietilpst Līguma IV sadaļā, iesniedzējtiesas nolēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību sistēmu varot pārsūdzēt.

19 Šajā ziņā ir pietiekami norādīt, ka ar Lisabonas līguma stāšanos spēkā 2009. gada 1. decembrī EKL 68. pants ir zaudējis spēku un ka minētajā pantā paredzētais ierobežojums iesniegt Tiesā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu vairs nepastāv. Piemērojot LESD 267. pantu, tiesām, kuru nolēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību sistēmu var pārsūdzēt, kopš šī datuma ir tiesības iesniegt Tiesā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ja runa ir par tiesību aktiem, kas pieņemti, pamatojoties uz EKL IV sadaļu (šajā ziņā skat. 2011. gada 17. februāra spriedumu lietā C-283/09 *Weryński*, Krājums, I-601. lpp., 28. un 29. punkts).

20 Iepriekš minētā sprieduma lietā *Weryński* 30. un 31. punktā Tiesa ir nospriedusi, ka, ņemot vērā LESD 267. panta mērķi izveidot efektīvu sadarbību starp Tiesu un valsts tiesām, kā arī procesuālās ekonomijas principu, ir uzskatāms, ka kopš 2009. gada

1. decembra Tiesai ir kompetence izskatīt tādu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko iesniegusi tiesa, kuras lēmumus var pārsūdzēt saskaņā ar attiecīgas valsts tiesību sistēmu, arī tad, ja lūgums ir iesniegts pirms minētā datuma.

21 Tādējādi Tiesa katrā ziņā ir kompetenta izskatīt šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

*Par prejudiciālo jautājumu pieņemamību*

Par prejudiciālo jautājumu saikni ar pamata lietu

22 Izvirzot Komisijas tās rakstveida apsvērumos minēto jautājumu, *Interedil* tiesas sēdē norādīja, ka, tā kā 2002. jūlijā tā esot tikusi izslēgta no Apvienotās Karalistes sabiedrību reģistra, šajā datumā tās pastāvēšana esot izbeigusies. Tādējādi pieteikumam sākt maksātnespējas procesu, kas pret to *Tribunale di Bari* esot ticis iesniegts 2003. gada oktobrī, neesot priekšmeta un prejudiciālie jautājumi esot nepieņemami.

23 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka Savienības tiesību normas interpretācijai, ko lūdz valsts tiesa, nav nekādas saistības ar pamata lietas faktiem vai priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesas rīcībā nav tādu vajadzīgo faktisko un tiesību apstākļu, lai varētu sniegt noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem

jautājumiem (skat. tostarp 2010. gada 7. decembra spriedumu lietā C-439/08 *VEBIC*, Krājums, I-12471. lpp., 42. punkts un tajā minētā judikatūra).

24 Šajā ziņā ir jānorāda, ka regula ir ierobežota ar tā regulējuma vienveidošanu, kas attiecas uz starptautisko piekritību, nolēmumu atzīšanu un maksātnespējas procesu ar pārrobežu aspektiem jomā piemērojamām tiesībām. Jautājumu par pieteikuma par maksātnespējas atzīšanas attiecībā uz parādnieku pieņemamību joprojām regulē piemērojamās valsts tiesības.

25 No iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm izriet, ka *Interedil* šo tiesu informēja par to, ka 2002. jūlijā tā tikusi izslēgta no Apvienotās Karalistes sabiedrību reģistra. Turpretim no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nekādi neizriet, ka atbilstoši valsts tiesībām ar šo apstākli netiktu pieļauta maksātnespējas procesa uzsākšana. Nevar izslēgt, ka valsts tiesībās ir paredzēta iespēja uzsākt šādu procesu, lai organizētu likvidētas sabiedrības kreditoru maksājumus.

26 Tādējādi nešķiet acīmredzams, ka Savienības tiesību normas interpretācijai, ko lūdz valsts tiesa, nav nekādas saistības ar pamata lietas faktiem vai priekšmetu vai ka problēmai ir hipotētisks raksturs.

27 Tādējādi *Interedil* izvirzītā iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

Par prejudiciālo jautājumu priekšmetu

28 Atbildētāji pamata lietā norāda, ka jautājumi esot nepieņemami to priekšmeta dēļ. Tie uzskata, ka no pirmā un ceturtā jautājuma nevarot secināt pretrunas starp Savienības tiesību normām un to piemērošanu valsts tiesās, kamēr otrais un trešais jautājums aicinot Tiesu Savienības tiesību normas piemērot konkrētajam gadījumam, kuru izskata iesniedzējtiesa.

29 Saistībā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesa ir pilnvarota lemt par Savienības tiesību normas interpretāciju vai spēkā esamību, ņemot vērā faktus, ko tai norādījusi valsts tiesa, kurai [savukārt] ir jāpiemēro minētā tiesību norma tās izskatāmajā konkrētajā gadījumā (skat. tostarp 2006. gada 7. septembra spriedumu lietā C-149/05 *Price*, Krājums, I-7691. lpp., 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

30 Pirmie trīs jautājumi būtībā ir par interpretāciju, kas ir piemērojama parādnieka "galveno interešu centra" jēdzienam regulas 3. panta 1. punkta izpratnē. Tādējādi šie jautājumi, ievērojot to priekšmetu, ir pieņemami.

31 Ceturtais jautājums ir par tiesas iespēju noraidīt augstākas instances tiesas izteiktos apsvērumus, ja pirmā minētā tiesa, ņemot vērā Tiesas sniegto interpretāciju, uzskatītu, ka šie apsvērumi neatbilst Savienības tiesībām. Šis jautājums, kura priekšmets ir lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam mehānisms, tādējādi arī ir pieņemams.

Par iespējamo strīda neesamību

32 Atbildētāji pamata lietā norāda, ka jautājumu par Itālijas tiesu piekritību uzsākt maksātnespējas procesu *Corte suprema di cassazione* esot izskatījusi, pieņemot nolēmumu, kurš atbilstoši to viedoklim esot stājies likumīgā spēkā. Atbildētāji no tā secina, ka vairs neesot runa par izskatāmu lietu LESD 267. panta izpratnē un ka šī iemesla dēļ lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu esot nepieņemams.

33 Šī argumentācija ir jāizskata ar ceturto jautājumu, ar kuru iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kādā mērā to saista *Corte suprema di cassazione* sniegtā Savienības tiesību interpretācija.

*Par ceturto jautājumu*

34 Ar savu ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai ar Savienības tiesībām netiek pieļauts tas, ka valsts tiesu saista valsts procesuāla tiesību norma, saskaņā ar kuru šai tiesai ir jāievēro augstākas instances valsts tiesas sniegti apsvērumi, tādā gadījumā, ja rodas iespaids, ka šīs augstākās instances tiesas sniegtie apsvērumi neatbilst Savienības tiesībām, kā tos ir interpretējusi Tiesa.

35 Tiesa jau ir nospriedusi, ka ar valsts procesuālās tiesību normas esamību nevar apšaubīt valsts tiesu, kuras nelemj pēdējā instancē, iespēju iesniegt Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ja tās, līdzīgi kā pamata lietā, šaubās par Savienības tiesību

interpretāciju (2010. gada 5. oktobra spriedums lietā C-173/09 *Elchinov*, Krājums, I-8889. lpp., 25. punkts).

36 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka Tiesas sniegtais prejudiciālais nolēmums ir saistošs valsts tiesai attiecībā uz konkrēto Savienības iestāžu aktu interpretāciju vai spēkā esamību, lai panāktu risinājumu pamata lietā (skat. tostarp iepriekš minēto spriedumu lietā *Elchinov*, 29. punkts).

37 No šiem apsvērumiem izriet, ka valsts tiesai, kas ir izmantojusi LESD 267. panta otrajā daļā piešķirto iespēju, risinājumam pamata lietā ir saistoša Tiesas sniegtā attiecīgo tiesību normu interpretācija un tai attiecīgā gadījumā ir jāignorē augstākas instances tiesas vērtējumi, ja tā, ņemot vērā minēto interpretāciju, uzskata, ka šie vērtējumi neatbilst Savienības tiesībām (skat. tostarp iepriekš minēto spriedumu lietā *Elchinov*, 30. punkts).

38 Šajā ziņā ir jāuzsver, ka saskaņā ar iedibināto judikatūru valsts tiesai, kurai savas kompetences ietvaros ir jāpiemēro Savienības tiesību normas, ir pienākums nodrošināt šo normu pilnīgu iedarbīgumu, pēc savas iniciatīvas vajadzības gadījumā nepiemērojot jebkuru tām pretrunā esošu normu — kas izskatāmajā gadījumā ir pamata lietā aplūkojamā valsts procesuālā tiesību norma —, nelūdzot vai negaidot, kad tā tiks atcelta likumdošanas kārtībā vai izmantojot kādu citu konstitūcijā paredzētu metodi (skat. tostarp iepriekš minēto spriedumu lietā *Elchinov*, 31. punkts).

39 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka ar Savienības tiesībām netiek pieļauts, ka valsts tiesu saista valsts procesuāla tiesību norma, saskaņā ar kuru šai tiesai ir jāievēro augstākas instances valsts tiesas sniegti apsvērumi, tādā gadījumā, ja rodas iespaids, ka augstākās instances tiesas sniegtie apsvērumi neatbilst Savienības tiesībām, kā tos ir interpretējusi Tiesa.

40 Šo pašu iemeslu dēļ ir jānoraida iebilde par nepieņemamību, ko atbildētāji pamata lietā ir izvirzījuši, pamatojoties uz iespējamo strīda neesamību.

*Par pirmā jautājuma pirmo daļu*

41 Ar pirmā jautājuma pirmo daļu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai regulas 3. panta 1. punktā paredzētais jēdziens parādnieka "galveno interešu centrs" ir jāinterpretē saskaņā ar Kopienu tiesībām vai valsts tiesībām.

42 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru gan no Savienības tiesību vienveidīgas piemērošanas, gan no vienlīdzības principa izriet, ka tādas Savienības tiesību normas teksts, kurā nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām, lai noteiktu tās jēgu un piemērojamību, parasti visā Savienībā ir jāinterpretē autonomi un vienveidīgi, ņemot vērā tiesību normas kontekstu un attiecīgā regulējuma mērķi (skat. tostarp 2009. gada 29. oktobra spriedumu lietā C-174/08 *NCC Construction Danmark*, Krājums, I-10567. lpp., 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

43 Konkrētāk attiecībā uz jēdzienu parādnieka "galveno interešu centrs" regulas 3. panta 1. punkta izpratnē Tiesa iepriekš minētā sprieduma lietā *Eurofood IFSC* 31. punktā ir nospriedusi, ka runa ir par regulai raksturīgu jēdzienu, kuram tātad ir patstāvīga nozīme un kurš tādējādi ir jāinterpretē vienveidīgi un neatkarīgi no valstu tiesību aktiem.

44 Tādējādi uz pirmā jautājuma pirmo daļu ir jāatbild, ka regulas 3. panta 1. punktā paredzētais jēdziens parādnieka "galveno interešu centrs" ir jāinterpretē saskaņā ar Kopienu tiesībām.

*Par pirmā jautājuma otro daļu, par otro jautājumu un par trešā jautājuma pirmo daļu*

45 Ar pirmā jautājuma otro daļu, otro jautājumu un trešā jautājuma pirmo daļu iesniedzējtiesa būtībā jautā, kā ir jāinterpretē regulas 3. panta 1. punkta otrais teikums, lai noteiktu sabiedrības-parādnieces galveno interešu centru.

46 Ņemot vērā apstākli, ka saskaņā ar lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ietvertajām norādēm 2001. gadā *Interedil* ir pārcēlusi savu juridisko adresi no Itālijas uz Apvienoto Karalisti un pēc tam 2002. gadā tā tikusi izslēgta no šīs pēdējās dalībvalsts sabiedrību reģistra, lai sniegtu iesniedzējtiesai pilnīgu atbildi, ir arī jāprecizē atbilstošais datums, lai noteiktu parādnieka galveno interešu centru nolūkā noteikt tiesu, kurai ir piekritība uzsākt galveno maksātnespējas procesu.

Parādnieka galveno interešu centra noteikšanas atbilstošie kritēriji

47 Lai gan parādnieka galveno interešu centra jēdziena definīcija reglamentā nav ietverta, tad tomēr, kā Tiesa norāda iepriekš minētā sprieduma lietā *Eurofood IFSC* 32. punktā, tā piemērošanas jomu paskaidro regulas preambulas 13. apsvērumā, atbilstoši

kuram ““galveno interešu centrs” ir vieta, kur parādnieks regulāri pārvalda savas intereses un tādēļ ir pieejams trešajām personām”.

48 Kā ģenerāladvokāte ir norādījusi savu secinājumu 69. punktā, regulas 3. panta 1. punkta otrajā teikumā par labu juridiskajai adresei paredzētā prezumpcija un tās preambulas 13. apsvērumā norādītā atsauce uz interešu pārvaldīšanas vietu parāda Savienības likumdevēja vēlēšanos kā piekritības kritērijam priekšroku dot sabiedrības galvenās pārvaldes atrašanās vietai.

49 Atsaucoties uz šo pašu preambulas apsvērumu, Tiesa iepriekš minētā sprieduma lietā *Eurofood IFSC* 33. punktā precizēja, ka parādnieka galveno interešu centrs ir identificējams atkarībā no objektīviem un trešajām personām pārbaudāmiem kritērijiem, lai nodrošinātu tiesisko drošību un paredzamību tiesas, kurai ir piekritība uzsākt galveno maksātnespējas procesu, noteikšanai. Ir uzskatāms, ka šis objektivitātes kritērijs un pārbaudes iespēja ir nodrošināti tad, ja būtiskie faktori, ko ņem vērā, lai noteiktu vietu, kurā sabiedrība-parādniece parasti pārvalda savas intereses, ir tikuši publiskoti vai vismaz ir pietiekami caurskatāmi, lai trešās personas, tas ir, tostarp šīs sabiedrības debitori, varētu par tiem būt informētas.

50 No tā izriet, ka, ja pieņem, ka sabiedrības vadības un kontroles institūcijas atrodas tās juridiskās adreses vietā un ka šajā vietā trešajām personām pārbaudāmā veidā tiek pieņemti šīs sabiedrības vadības lēmumi, regulas 3. panta 1. punkta otrajā teikumā paredzētā prezumpcija, ka sabiedrības galveno interešu centrs atrodas šajā vietā, ir pilnībā piemērojama. Šajā gadījumā, kā ģenerāladvokāte ir norādījusi savu secinājumu 69. punktā, sabiedrības-parādnieces galveno interešu atrašanās citā vietā ir izslēgta.

51 Regulas 3. panta 1. punkta otrajā teikumā paredzētās prezumpcijas atspēkošana tomēr ir iespējama tad, ja, aplūkojot no trešo personu viedokļa, sabiedrības galvenās pārvaldes vieta neatrodas juridiskās adreses vietā. Tātad, kā Tiesa ir nospriedusi iepriekš minētā sprieduma lietā *Eurofood IFSC* 34. punktā, vienkāršo Kopienas likumdevēja paredzēto prezumpciju par labu šīs sabiedrības juridiskajai adresei var noraidīt, ja no objektīviem un trešajām personām pārbaudāmiem apstākļiem var konstatēt tādas faktiskas situācijas esamību, kas atšķiras no tās situācijas, kāda minētās juridiskās adreses izvietošanai būtu jāatspoguļo.

52 Starp elementiem, kas ir jāņem vērā, tostarp ir visas vietas, kurās sabiedrība-parādniece veic saimniecisku darbību, un vietas, kurās tai ir aktīvi, ciktāl šīs vietas ir saskatāmas trešajām personām. Kā ģenerāladvokāte norādījusi savu secinājumu 70. punktā, šo apstākļu vērtējums ir jāveic visaptveroši, ievērojot konkrēta gadījuma apstākļus.

53 Šajā kontekstā to, ka sabiedrībai-parādniecei kādā dalībvalstī, kas nav tā valsts, kurā ir reģistrēta tās juridiskā adrese, pieder nekustamais īpašums, attiecībā uz kuru tā ir noslēgusi nomas līgumu, kā arī to, ka šajā dalībvalstī [tai] ir noslēgts līgums ar kredītiestādi, kas ir iesniedzējtiesas minētie apstākļi, var uzskatīt par objektīviem elementiem un, ņemot vērā tiem, iespējams, piemītošo publisko raksturu, par apstākļiem, ko trešās personas var pārbaudīt. Tomēr negrozīts paliek tas, ka sabiedrības aktīvu un līgumu attiecībā uz šo aktīvu finanšu izmantošanu esamība citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā atrodas šīs sabiedrības juridiskā adrese, par apstākļiem, kas ir pietiekami, lai atspēkotu Savienības likumdevēja uzstādīto prezumpciju, ir uzskatāma tikai tad, ja ar attiecīgo apstākļu visaptverošu vērtējumu var konstatēt, ka minētās sabiedrības pārvaldes un kontroles, kā arī tās interešu pārvaldīšanas faktiskais centrs atrodas šajā citā dalībvalstī.

Parādnieka galveno interešu centra noteikšanas atbilstošais datums

54 Vispirms ir jānorāda, ka regulā nav ietverta tiesību norma attiecībā tieši uz konkrēto parādnieka interešu centra pārcelšanas gadījumu. Ņemot vērā vispārējo formulējumu, kādā ir izteikts regulas 3. panta 1. punkts, tādējādi ir uzskatāms, ka par atbilstošo vietu, lai noteiktu tiesu, kurai ir piekritība uzsākt galveno maksātnespējas procesu, ir uzskatāma pēdējā šī centra atrašanās vieta.

55 Tiesas judikatūrā ir apstiprināta šī interpretācija. Tā ir nospriedusi, ka pieņemot, ka parādnieka galveno interešu centra pārcelšana ir notikusi pēc pieteikuma sākt maksātnespējas procesu, bet pirms šāda procesa uzsākšanas, piekritība lemt par maksātnespējas procesu joprojām ir tās dalībvalsts tiesām, kuras teritorijā galveno interešu centrs atradās pieteikuma iesniegšanas brīdi (2006. gada 17. janvāra spriedums lietā C-1/04 *Staubitz-Schreiber*, Krājums, I-701. lpp., 29. punkts). No tā ir jāsecina, ka principā tiesas, kurai ir piekritība, noteikšanai nozīmīga ir parādnieka galveno interešu centra atrašanās vieta pieteikuma sākt maksātnespējas procesu iesniegšanas dienā.

56 Gadījumā, ja, kā tas ir pamata lietā, juridiskās adreses pārcelšana ir notikusi pirms pieteikuma sākt maksātnespējas procesu iesniegšanas, tad atbilstoši regulas 3. panta 1. punkta otrajam teikumam tiek prezumēts, ka parādnieka galveno interešu centrs atrodas jaunās juridiskās adreses vietā, un tādējādi dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas jaunā juridiskā adrese, tiesas principā iegūst piekritību uzsākt galveno maksātnespējas procesu, ja vien regulas 3. panta 1. punkta otrajā teikumā paredzēto prezumpciju neatspēko ar pierādījumu, ka juridiskās adreses maiņa nav izraisījusi galveno interešu centra maiņu.

57 Tie paši noteikumi ir piemērojami tad, ja pieteikuma sākt maksātnespējas procesu iesniegšanas dienā sabiedrība-parādniece ir izslēgta no sabiedrību reģistra un ja, kā to savos apsvērumos norāda *Interedil*, tā ir pārtraukusi jebkādu darbību.

58 Kā izriet no šī sprieduma 47.–51. punkta, galveno interešu centra jēdziens ir pamatā vajadzībai noteikt saistību ar vietu, ar kuru sabiedrībai objektīvi un trešajām personām uztveramā veidā ir visciešākais sakars. Izdarot šādu pieņēmumu, ir loģiski dot priekšroku pēdējā galveno interešu centra vietai sabiedrības-parādnieces izslēgšanas no reģistra un jebkādas tās darbības pārtraukšanas brīdī.

59 Līdz ar to uz pirmā jautājuma otro daļu, uz otro jautājumu un uz trešā jautājuma pirmo daļu ir jāatbild, ka, lai noteiktu sabiedrības-parādnieces galveno interešu centru, regulas 3. panta 1. punkta otrais teikums ir jāinterpretē šādi:

— sabiedrības-parādnieces galveno interešu centrs ir nosakāms, priekšroku dodot šīs sabiedrības galvenās pārvaldes atrašanās vietai, kā to var noteikt ar objektīviem un trešajām personām pārbaudāmiem apstākļiem. Gadījumā, ja sabiedrības vadības un kontroles institūcijas atrodas tās juridiskās adreses vietā un ja šajā vietā trešajām personām pārbaudāmā veidā tiek pieņemti šīs sabiedrības pārvaldes lēmumi, šajā tiesību normā paredzēto prezumpciju nevar atspēkot. Gadījumā, ja sabiedrības galvenās pārvaldes vieta neatrodas tās juridiskās adreses vietā, sabiedrības aktīvu un līgumu attiecībā uz šo aktīvu finanšu izmantošanu esamība citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā atrodas šīs sabiedrības juridiskā adrese, par apstākļiem, kas ir pietiekami, lai atspēkotu šo prezumpciju, ir uzskatāma tikai tad, ja ar attiecīgo apstākļu kopuma visaptverošu vērtējumu var konstatēt, ka minētās sabiedrības pārvaldes un kontroles, kā arī tās interešu pārvaldīšanas faktiskais centrs trešajām personām uztveramā veidā atrodas šajā citā dalībvalstī;

— gadījumā, ja sabiedrības-parādnieces juridiskās adreses pārcelšana ir notikusi pirms pieteikuma sākt maksātnespējas procesu iesniegšanas, tad tiek prezumēts, ka šīs sabiedrības galveno interešu centrs atrodas tās jaunās juridiskās adreses vietā.

*Par trešā jautājuma otro daļu*

60 Ar trešā jautājuma otro daļu iesniedzējtiesa būtībā jautā, kā ir jāinterpretē "uzņēmuma" jēdziens regulas 3. panta 2. punkta izpratnē.

61 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka regulas 2. panta h) punktā uzņēmuma jēdziens ir definēts kā tāds, kas ietver visas darbību vietas, kurās parādnieks veic pastāvīgu saimniecisko darbību ar personālu un precēm.

62 Tas, ka šajā definīcijā saimnieciskā darbība ir saistīta ar personāla resursu esamību, parāda, ka tiek prasīts minimāls organizācijas līmenis un zināma stabilitāte. No tā *a contrario* izriet, ka tikai ar atsevišķu aktīvu vai bankas kontu pastāvēšanu principā nepietiek, lai izpildītu kvalificēšanai par "uzņēmumu" noteiktās prasības.

63 Tā kā atbilstoši regulas 3. panta 2. punktam uzņēmuma esamība dalībvalsts teritorijā šīs dalībvalsts tiesām piešķir piekritību attiecībā uz parādnieku sākt sekundāru maksātnespējas procesu, ir uzskatāms, ka, lai nodrošinātu tiesisko drošību un paredzamību tiesu, kurām ir piekritība, noteikšanai, uzņēmuma esamība, tāpat kā galveno

interešu centra atrašanās vieta, ir jānovērtē, pamatojoties uz objektīviem un trešajām personām pārbaudāmiem apstākļiem.

64 Tādējādi uz trešā jautājuma otro daļu ir jāatbild, ka "uzņēmuma" jēdziens regulas 3. panta 2. punkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā jēdzienā tiek prasīta struktūra saimnieciskās darbības veikšanai, kas ietver minimālu organizācijas līmeni un zināmu stabilitāti. Tikai atsevišķu aktīvu vai bankas kontu esamība šai definīcijai principā neatbilst.

**Par tiesāšanās izdevumiem**

65 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

**1) ar Savienības tiesībām netiek pieļauts, ka valsts tiesu saista valsts procesuāla tiesību norma, saskaņā ar kuru šai tiesai ir jāievēro augstākas instances valsts tiesas sniegti apsvērumi, tādā gadījumā, ja rodas iespaids, ka augstākās instances tiesas sniegti apsvērumi neatbilst Savienības tiesībām, kā tos ir interpretējusi Tiesa;**

**2) Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām 3. panta 1. punktā paredzētais jēdziens parādnieka "galveno interešu centrs" ir jāinterpretē saskaņā ar Kopienu tiesībām;**

**3) lai noteiktu sabiedrības-parādnieces galveno interešu centru, Regulas Nr. 1346/2000 3. panta 1. punkta otrais teikums ir jāinterpretē šādi:**

**— sabiedrības-parādnieces galveno interešu centrs ir nosakāms, priekšroku dodot šīs sabiedrības galvenās pārvaldes atrašanās vietai, kā to var noteikt ar objektīviem un trešajām personām pārbaudāmiem apstākļiem. Gadījumā, ja sabiedrības vadības un kontroles institūcijas atrodas tās juridiskās adreses vietā un ja šajā vietā trešajām personām pārbaudāmā veidā tiek pieņemti šīs sabiedrības pārvaldes lēmumi, šajā tiesību normā paredzēto prezumpciju nevar atspēkot. Gadījumā, ja sabiedrības galvenās pārvaldes vieta neatrodas tās juridiskās adreses vietā, sabiedrības aktīvu un līgumu attiecībā uz šo aktīvu finanšu izmantošanu esamība citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā atrodas šīs sabiedrības juridiskā adrese, par apstākļiem, kas ir pietiekami, lai atspēkotu šo prezumpciju, ir uzskatāma tikai tad, ja ar attiecīgo apstākļu kopuma visaptverošu vērtējumu var konstatēt, ka minētās sabiedrības pārvaldes un kontroles, kā arī tās interešu pārvaldīšanas faktiskais centrs trešajām personām uztveramā veidā atrodas šajā citā dalībvalstī;**

**— gadījumā, ja sabiedrības-parādnieces juridiskās adreses pārcelšana ir notikusi pirms pieteikuma sākt maksātnespējas procesu iesniegšanas, tad tiek prezumēts, ka šīs sabiedrības galveno interešu centrs atrodas tās jaunās juridiskās adreses vietā;**

**4) "uzņēmuma" jēdziens šīs pašas regulas 3. panta 2. punkta izpratnē ir jāinterpretē tādējādi, ka šajā jēdzienā tiek prasīta struktūra saimnieciskās darbības veikšanai, kas ietver minimālu organizācijas līmeni un zināmu stabilitāti. Tikai atsevišķu aktīvu vai bankas kontu esamība šai definīcijai principā neatbilst.**

[Paraksti]